

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет педагогічної освіти та соціальної роботи
Кафедра спеціальної та інклюзивної освіти

СИЛАБУС
вибіркової навчальної дисципліни

КОРЕКЦІЙНА РОБОТА З ДІТЬМИ ІЗ ЗАТРИМКОЮ
ПСИХОФІЗИЧНОГО РОЗВИТКУ

підготовки бакалавра
спеціальності 016 Спеціальна освіта (016.02 Олігофренопедагогіка)
освітньо-професійної програми Корекційна психопедагогіка та
логопедія

Силабус вибіркової навчальної дисципліни «**Корекційна робота з дітьми із затримкою психічного розвитку**» підготовки бакалавра, галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, спеціальності 016 Спеціальна освіта (016.02 Олігофренопедагогіка), за освітньо-професійною програмою **Корекційна психопедагогіка та логопедія**.

Розробник: Ханзерук Л.О., кандидат педагогічних наук, доцент

Силабус вибіркової навчальної дисципліни затверджено на засіданні кафедри спеціальної та інклюзивної освіти, протокол № 2 від 11 вересня 2020р.

Завідувач кафедри: _____

Кузава І.Б.

I. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Корекційна робота з дітьми із затримкою психічного розвитку»

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка	Вибіркова 10
Кількість годин / кредитів 150 / 5	Спеціальність 016 Спеціальна освіта (016.02 Олігофренопедагогіка)	Рік навчання 4
	Освітньо-професійна програма Корекційна психопедагогіка та логопедія	Семестр 8-ий
ІНДЗ: €	Освітній рівень бакалавр	Лекції – 14 год
		Практичні 18 год.
Мова навчання <u>українська</u>		Самостійна робота 108 год.
		Консультації 10 год.
		Форма контролю: <u>залік</u>

II. Інформація про викладача

Прізвище, ім'я та по батькові Ханзерук Лілія Олексіївна
Науковий ступінь кандидат педагогічних наук
Вчене звання доцент
Посада доцент кафедри спеціальної та інклюзивної освіти
Контактна інформація leliya.han64@gmail.com>

III. Опис дисципліни

1. Анотація курсу

Силабус із вибіркової навчальної дисципліни «Корекційна робота з дітьми із затримкою психічного розвитку» є нормативним документом Волинського національного університету імені Лесі Українки, який розроблено кафедрою спеціальної та інклюзивної освіти на основі освітньої програми підготовки здобувачів вищої освіти відповідно до навчального плану для галузі знань 01 Освіта, спеціальності 016 Спеціальна освіта (016.02 Олігофренопедагогіка) денної форми навчання. Силабус укладено згідно з вимогами Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (ЄКТС). Програма визначає обсяги знань, які повинен опанувати здобувач першого (бакалаврського) рівня відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики, алгоритму вивчення навчального матеріалу вибіркової дисципліни «Корекційна робота з дітьми із затримкою психічного розвитку», необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти.

Курс включає лекційні та практичні заняття.

На лекціях повідомляється про теоретичні засади проблеми навчання осіб із затримкою психічного розвитку (ЗПР) та розробку окремих методик, спрямованих на вивчення означеного порушення. Даються знання про весь арсенал сучасних психодіагностичних методик і можливостей їх використання як в педагогічній взагалі, так і при діагностуванні ЗПР. Особлива увага надається проблемі корекційної роботи дітям із ЗПР в різні вікові періоди.

На практичних заняттях студенти набувають навички застосовувати одержані знання при організації корекційної роботи з дітьми із ЗПР.

На протязі семестру кожний студент повинен вести спостереження за одним із учнів із ЗПР і подати повну психолого-педагогічну характеристику на дитину та протокол її обстеження з примірниками використаних методик. Самостійна робота з даного курсу передбачає поглиблення теоретичних знань та формування необхідних практичних навичок.

Пререквізити

Для освоєння освітнього компоненту використовують знання, вміння і навички, сформовані у ході вивчення дисциплін «Вступ до спеціальності «Спеціальна освіта»», «Комплексна психолого-педагогічна оцінка розвитку дитини», «Олігофренопедагогіка з практикумом», «Робота асистента вчителя (вихователя) закладу з інклюзивним та інтегрованим навчанням», «Основи педагогічної майстерності спеціального педагога», «Вікова, педагогічна та спеціальна психологія», навчальної волонтерської практики та практики в навчально-реабілітаційних та інклюзивно-ресурсних центрах.

Освоєння даної дисципліни є необхідною основою для подальшого вивчення дисциплін «Методика корекційної роботи при порушеннях пізнавальної та мовленнєвої діяльності», «Теорія і спеціальна методика виховної роботи з дітьми із порушеннями психофізичного розвитку», написання курсової роботи з логопедії, педагогічної практики в закладах освіти на посаді асистента вчителя-дефектолога.

2. Мета і завдання навчальної дисципліни

Метою викладання вибіркової дисципліни є ознайомлення здобувачів вищої освіти з теоретичними та практичними засадами організації навчання, виховання, соціальної адаптації та реабілітації, інтеграції в соціум осіб із порушеннями інтелекту.

Завдання вивчення курсу: забезпечення студентів знаннями теорії та практики корекційної роботи з дітьми із затримкою психічного розвитку.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є: особливості корекційної освіти та підготовки до самостійного життя дітей із затримкою психічного розвитку, як умови їх успішної інтеграції в суспільство, професійний обов'язок спеціального педагога у справі навчання і виховання таких осіб.

Відповідно до освітньо-професійної програми «Корекційна психопедагогіка та логопедія» у ході вивчення вибіркової навчальної дисципліни «Корекційна робота з дітьми із затримкою психічного розвитку» у студентів необхідно сформуванати **загальні і фахові (спеціальні) компетентності**, а саме:

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми спеціальної та інклюзивної освіти у процесі корекційно-педагогічної, діагностико-консультативної, дослідницької та культурно-просвітницької діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування основних теорій

і методів дефектології і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності

ЗК-4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК-8. Здатність працювати в команді.

ЗК-9. Здатність до міжособистісної взаємодії.

ЗК-10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК-12. Здатність ефективно вирішувати завдання щодо збереження і зміцнення здоров'я (фізичного, психічного, соціального та духовного) як власного, так і оточуючих.

Спеціальні компетентності

СК-1. Усвідомлення сучасних концепцій і теорій функціонування, обмеження життєдіяльності, розвитку, навчання, виховання і соціалізації осіб з особливими освітніми потребами.

СК-2. Здатність до аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду становлення і розвитку спеціальної та інклюзивної освіти.

СК-3. Здатність застосовувати психолого-педагогічні, дефектологічні, медико-біологічні, лінгвістичні знання у сфері професійної діяльності.

СК-4. Здатність планувати та організовувати освітньо-корекційну роботу з урахуванням структури та особливостей порушення (інтелекту, мовлення, слуху, зору, опорно-рухових функцій тощо), актуального стану та потенційних можливостей осіб із особливими освітніми потребами.

СК-8. Готовність до діагностико-консультативної діяльності.

СК-10. Здатність до системного психолого-педагогічного супроводу сім'ї, яка виховує дитину з особливими освітніми потребами.

СК-13. Здатність будувати гармонійні відносини з особами з психофізичними порушеннями, їхніми сім'ями та учасниками спільнот без упередженого ставлення до їх індивідуальних потреб.

СК-17. Здатність самостійно освоювати нові науково-педагогічні, корекційні, ергономічні та оздоровчі теорії та технології; забезпечувати фізичний розвиток, корекцію, реабілітацію і зміцнення здоров'я осіб з особливими освітніми потребами на засадах педагогічної інноватики.

Результати навчання за дисципліною

РН2. Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування конкретних задач спеціальної та інклюзивної освіти.

РН3. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування, обмеження життєдіяльності у контексті професійних завдань.

РН4. Застосовувати для розв'язування складних задач спеціальної освіти сучасні методи діагностики психофізичного розвитку дітей, критично оцінювати достовірність одержаних результатів оцінювання, визначати на основі їх інтерпретації особливі освітні потреби дітей та рекомендації щодо створення найоптимальніших умов для здобуття освіти.

РН6. Планувати освітньо-корекційну роботу на основі результатів психолого-педагогічної діагностики осіб з особливими освітніми потребами з врахуванням їхніх вікових та індивідуально-типологічних відмінностей.

РН8. Організовувати і здійснювати психолого-педагогічне вивчення дітей з особливостями психофізичного розвитку, діагностико-консультативну діяльність.

РН11. Застосовувати у професійній діяльності знання про методики, технології, форми і засоби реабілітації та корекційно-розвивального навчання дітей з особливими освітніми потребами.

РН 18. Знати природу психічних явищ, ідентифікувати психологічні проблеми, розуміючи закономірності розвитку і функціонування психічних явищ в контексті вирішення професійних завдань у корекційній роботі з дітьми з інтелектуальними та мовленнєвими порушеннями.

3. Структура навчальної (вибіркової) дисципліни

Програма навчальної дисципліни складається з таких **змістових модулів**:

1. Теоретичні основи корекційної роботи з дітьми із ЗПР.
2. Особливості корекційної роботи з дітьми із затримкою психічного розвитку.

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи корекційної роботи з дітьми із ЗПР					
Тема 1. Методологічні і теоретичні основи корекційно-реабілітаційної діяльності.	15	2	2	10	1
Тема 2. Діти із затримкою психічного розвитку як учасники корекційно-педагогічного процесу.	15	2	2	10	1
Тема 3. Система освітньо-корекційних закладів для осіб із затримкою психічного розвитку	15	2	2	10	1
Змістовий модуль 2. Особливості корекційної роботи з дітьми із затримкою психічного розвитку					
Тема 4. Принципи корекційної діяльності з дітьми із затримкою психічного розвитку.	15	1	2	11	1
Тема 5. Методи корекційної роботи дітей із ЗПР.	15	1	2	11	1
Тема 6. Форми організації навчання в закладах для дітей із затримкою психічного розвитку.	19	2	4	12	1

Тема 7. Урок як основна форма організації навчального процесу дітей із ЗПР.	28	2	2	22	2
Тема 8. Сутність, зміст, методи, принципи виховання осіб із затримкою психічного розвитку.	28	2	2	22	2
ВСЬОГО	150	14	18	108	10

4. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	Змістовий модуль 1. Теоретичні основи корекційної роботи з дітьми із ЗПР	
1.	Методологічні і теоретичні основи корекційної-реабілітаційної діяльності	10
2.	Діти із затримкою психічного розвитку як учасники корекційно-педагогічного процесу.	10
3.	Система освітньо-корекційних закладів для осіб із затримкою психічного розвитку	10
	Змістовий модуль 2. Особливості корекційної роботи з дітьми із затримкою психічного розвитку	
4	Принципи корекційної діяльності з дітьми із затримкою психічного розвитку.	11
5	Методи корекційної роботи дітей із ЗПР.	11
6	Форми організації навчання в закладах для дітей із затримкою психічного розвитку.	12
7	Урок як основна форма організації навчального процесу дітей із ЗПР.	22
8	Сутність, зміст, методи, принципи виховання осіб із затримкою психічного розвитку.	22
	Разом	108

5. Політика оцінювання

Оцінювання (усних повідомлень і практичних завдань із питань курсу, аналізу наукової й навчально-методичної літератури, самостійна й індивідуальна робота за темами, виконання тестових завдань і т. ін.) здійснюється з позицій дотримання академічної доброчесності, ґрунтоване на чинних нормативних документах.

Форми поточного контролю: практичні заняття, індивідуальні завдання.

Форми проміжного контролю: модульна контрольна робота.

Форми підсумкового контролю: залік.

У процесі оцінювання навчальних досягнень студента застосовуються такі методи:

1) методи усного контролю: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, залік;

2) методи письмового контролю: модульне письмове тестування; звіт, реферат;

3) методи самоконтролю: уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- ✓ своєчасність виконання навчальних завдань (дедлайн);
- ✓ повний обсяг їх виконання;
- ✓ якість виконання навчальних завдань;
- ✓ самостійність виконання;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань;
- ✓ ініціативність у навчальній діяльності.

Визнання результатів навчання, отриманих здобувачами вищої освіти у неформальній та/або інформальній освіті, здійснюється на добровільній основі та передбачає підтвердження того, що здобувач досяг результатів навчання, передбачених ОПП, за якою він навчається. Визнанню можуть підлягати такі результати навчання, отримані в неформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як освітньому компоненту в цілому, так і його окремому розділу, темі (темам), індивідуальному завданню, курсовій роботі (проекту), контрольній роботі тощо, які передбачені програмою (силабусом) навчальної дисципліни (ПОЛОЖЕННЯ про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у ВНУ імені Лесі Українки <https://vnu.edu.ua/uk/normativno-pravova-baza>).

6. РОЗПОДІЛ БАЛІВ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Вибіркова дисципліна складається з двох змістових модулів та її вивчення передбачає виконання ІНДЗ. У цьому випадку підсумкова оцінка за 100-бальною шкалою складається із сумарної кількості балів за:

1. поточне оцінювання з відповідних тем (максимум 33 бали);
2. ІНДЗ (максимум 4 бали);
3. модульні контрольні роботи (максимум 60 балів).

ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ (МАХ = 40 БАЛІВ)			Модульний контроль (мах = 60 балів)		Загальна кількість балів
Модуль 1			Модуль 2		
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль2 (20 балів)	ІНДЗ	МКР 1	МКР 2	

(12 балів)											100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	4	30	30	
4	4	4	4	4	8	4	4				

Модуль 1

Теми 1-5, 7-8 по 4 бали, тема 6 – 8 балів:

Модуль 2

Модульні контрольні роботи (форма проведення: тестування) – 60 балів. Загальна кількість балів визначається підсумовуванням балів, які були отримані студентом на основі виконання контрольних завдань з кожного змістового модуля.

7. Підсумковий контроль

Формою підсумкового семестрового контролю є залік. У випадку незадовільної підсумкової оцінки або за бажанням підвищити рейтинг студент може дібрати бали, виконавши певний вид робіт (наприклад, здати одну із тем або перездати якусь тему, написавши підсумковий тест тощо).

Шкала оцінювання

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90 – 100	Зараховано
82 – 89	
75 – 81	
67 -74	
60 – 66	
1 – 59	Незараховано (необхідне перескладання)

8. Рекомендовані джерела інформації

1. Власова Т. А. Учителю о детях с отклонениями в развитии / Т. А. Власова, М. С. Певзнер. М. : Просвещение, 1973. 175 с.
2. Войтко В. В. Психолого-педагогічний супровід дітей з затримкою психічного розвитку : [навчально-методичний посібник] / В. В. Войтко. Кропивницький : КЗ «КОІППО імені Василя Сухомлинського», 2017. – 48 с.
3. Діти із затримкою психічного розвитку та їх навчання [навчальний посібник для педагогів та шкільних психологів] / Т. Д. Ілляшенко, Н. А. Бастун, Т. В. Сак. К. : ІЗМН, 1997. 128 с.
4. Ілляшенко Т. Д. Аномальна дитина в школі: [навчально-методичний посібник] / Т. Д. Ілляшенко, Н. М. Стадненко. К. : ІСДО, 1995. 120 с.
5. Лещинская Т. Л. Интегрированное обучение детей с особенностями психофического развития : Монография / Т. Л. Лещинская. Мн. : НИО, 2003. 232 с.

6. Максимова М. Ю. Основи дитячої патопсихології : [навчальний посібник] / М. Ю. Максимова, К. Л. Мілютіна, В. М. Піскун. К. : Перун, 1996. 464 с.

7. Никішина В. Б. Практична психологія в роботі з дітьми із затримкою психічного розвитку : [посібник для психологів і педагогів] / В. Б. Никішина. – М. : Владос, 2003. 128 с.

8. Розвиток уваги в урочний та позаурочний час у дітей із затримкою психічного розвитку : [метод. рекомендації] / Укл.: Т. П. Свистунова-Вісковатова. К. : ІЗМП, 1996.– 52 с.

9. Синьов В. М. Корекційна психопедагогіка. К.: Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2009. 224 с.

Інтернет-ресурси

<http://new-clinica.ru/content/view/52/20>

http://ru.wikipedia.org/wiki/Задержка_психического_развития

<http://www.lvrach.ru/2011/05/15435193/>